

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ №86-од від 30.08.2024
Директор ліцею
_____ Ірина КАРПЕНКО

**Освітня програма
Конотопського ліцею №3
Конотопської міської ради
Сумської області
на 2024-2025 навчальний рік**

СХВАЛЕНО
Педагогічною радою ліцею
Протокол засідання
від 30.08.2024 №2

1. Пояснювальна записка

Тип закладу – комунальний заклад загальної середньої освіти I-III ступенів, ліцей, що здійснює освітню діяльність на таких рівнях:

- початкова освіта (1-4 класи) (початкова школа) – перший рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом початкової школи;

- базова середня освіта (5-9 класи) – другий рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом базової середньої освіти;

- профільна середня освіта (10-11 класи) – третій рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом профільної середньої освіти.

Освітня програма на 2024-2025 навчальний рік розроблена відповідно до нормативних документів:

- Конституції України;
- Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»;
- постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» із змінами, внесеними відповідно до постанови КМУ від 24.07.2019 № 688);

- постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898 «Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти»;

- постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними відповідно до постанови КМУ від 07.08.2013 № 538, від 26.02.2020 № 143);

- розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988 «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;

- розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 №903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»;

- наказу МОН України від 12.08.2022 №743 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України»

- наказів МОН України від 19.02.2021 №235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти», від 09.08.2024 №1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти»

- наказу МОН України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;

- наказу МОН України від 20.04.2018 № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки від 28.11.2019 №1493 наказом Міністерства освіти і науки України від 31.03.2020 № 464);

- наказу МОН України від 03.08.2022 №698 «Про надання грифа оновленим навчальним програмам»;
  - наказу МОН України від 07.06.2017 №804 «Про оновлені навчальні програми для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів»;
  - наказу МОН від 13.07.2021 №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»;
  - наказу МОН України від 02.08.2024 №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»;
  - наказу МОН України від 05.05.2008 №371 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти»;
  - наказу МОНмолодьспорт України від 13.04.2011 №329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»;
  - наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2016 №8, (із змінами внесеними наказами МОН України від 06.06.2016 №624, від 24.04.2017 №635, від 10.07.2019 №955, від 10.02.2021 №160) «Про затвердження Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти»;
  - листа Міністерства освіти і науки України від 02.04.2018 №1/9-190 «Щодо скороченої тривалості уроку для учнів початкової школи»;
  - Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205;
  - наказів МОН України від 15.05.2023 №563 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні», від 13.06.2024 №836 «Про внесення змін у методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»;
- наказу МОН України від 08.09.2020 №1115 «Деякі питання організації дистанційного навчання».

Відповідно до Закону України «Про освіту», у закладі основними формами здобуття освіти є:

інституційна: очна (денна), з використанням технологій дистанційного навчання, або змішана, як спосіб чергування очної та дистанційної форми;

індивідуальна: педагогічний патронаж; екстернат; сімейна форма навчання.

У ліцеї також організовано інклюзивне навчання – система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників.

Відповідно до Постанови КМУ №841 від 23.08.2024 року 2024-2025 навчальний рік буде тривати з 2 вересня 2024 до 30 червня 2025 року. У межах даного навчального року буде організовано освітній процес.

Тривалість уроків:

- у 1 класі – 35 хвилин;

- у 2-4 класах – 40 хвилин;

- у 5-11 класах – 45 хвилин.

Режим дня в закладі підпорядкований створенню оптимальних умов для здійснення успішної освітньої діяльності. Розклад уроків складається з урахуванням динаміки

працездатності учнів протягом дня, тижня, семестру, чергування видів діяльності і раціонального розподілу навчального навантаження.

I ступінь ПОЧАТКОВА ОСВІТА

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреби дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Освітня програма для 1-4 класів визначає вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

У процесі реалізації Типової освітньої програми передбачено використання внутрішньопредметних і міжпредметних зв'язків, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, враховують досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Освітня програма початкової освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації ліцею, як єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Загальний обсяг годин по 1-х класах 805 годин/навчальний рік

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 2-4-х класів складає 2695 годин/навчальний рік:

для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік,
для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік,
для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік.

Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

У початковій школі здійснюватиметься поділ класів на групи при вивченні іноземних мов відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517).

Перелік освітніх галузей для 1А, 1-Б, 2, 3-А, 3-Б, 4-Б класів,
які працюватимуть за НУШ

- Мовно-літературна, у тому числі:
- Рідномовна освіта (українська мова та література;) (МОВ)
- Іншомовна освіта (ІНО)
- Математична (МАО)
- Природнича (ПРО)
- Технологічна (ТЕО)
- Інформатична (ІФО)
- Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)
- Громадянська та історична (ГІО)
- Мистецька (МІО)
- Фізкультурна (ФІО)

Перелік освітніх галузей для 4-А класу, який працюватиме за науково-педагогічним проектом «Інтелект України»:

мета і завдання мовно-літературної освітньої галузі (українська мова та література) реалізуються через навчальні предмети «Українська мова» (6 год/тижд.,) і «Я пізнаю світ» (1 год/тижд.);

іншомовна освіта як органічна складова мовно-літературної освітньої галузі представлена навчальним предметом «Іноземна мова» (3 год/тижд.);

мета і завдання мистецької освітньої галузі реалізуються через навчальні предмети «Мистецтво» (1 год/тижд.) і «Я пізнаю світ»; фізкультурної — через навчальний предмет «Фізична культура» (2 год/тижд.) і «Я пізнаю світ» (1 год/тижд.).

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів, окреслених Типовими освітніми програмами.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність»

спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ ЗДОБУТТЯ ПОЧАТКОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

До 2, 3, 4 класів (у разі переходу дитини з іншого закладу загальної середньої освіти, де навчання було організоване за іншою освітньою програмою) зараховують тих, хто завершив навчання у 1, 2, 3 класах відповідно за будь-якою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

При організації інклюзивної форми навчання визначені складові: командний підхід, задоволення індивідуальних потреб учнів, дітей з особливими освітніми потребами, співпраця з батьками, посилення психолого-педагогічного супроводу, толерантне ставлення та створення безбар'єрного освітньо-розвивального середовища.

ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Важливим компонентом освітнього процесу в початкових класах є оцінювальна діяльність, що здійснюється на засадах компетентнісного, діяльнісного, суб'єкт-суб'єктного підходів та передбачає партнерську взаємодію вчителя, учнів та їхніх батьків або інших законних представників.

Основними функціями оцінювання є формувальна, діагностувальна, мотиваційно-стимулювальна, розвивальна, орієнтувальна, коригувальна, прогностична,

констатувальна, виховна. Відповідно до мети оцінювання пріоритетними є формувальна та діагностувальна функції оцінювання.

Відповідно до методичних рекомендацій є два різновиди результатів навчання:

об'єктивні – знання про предмети і явища навколишнього світу, взаємозв'язки й відношення між ними, уміння та навички оперувати знаннями, уміння застосовувати набутий досвід навчальних дій, досвід творчої діяльності, що відображено в обов'язкових / очікуваних результатах навчання, визначених в освітній програмі;

особистісні надбання – активність, ініціативність; старанність, наполегливість; комунікабельність, здатність співпрацювати; самостійність, відповідальність; ціннісні ставлення.

Також педагогам рекомендовано залучати учнів до самооцінювання, взаємооцінювання й ухвалення рішень щодо подальшої навчальної діяльності.

Замість оцінки в балах використовувати вербальну оцінку окремих результатів навчання, яка, окрім оцінювального судження про досягнення, може ще позначати й рівень результату навчання.

У 1–4 класах особистісні надбання оцінюються вербальною оцінкою.

У 1–2 класах об'єктивні результати оцінюються вербальною оцінкою.

У 1–4 класах об'єктивні результати, на підставі рішення педради оцінюються вербальною оцінкою. Вербальну оцінку можна виражати як усно, так і письмово.

II ТА III СТУПІНЬ БАЗОВА ТА ПОВНА ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА

Метою базової середньої освіти є розвиток природних здібностей, інтересів, обдарувань учнів, формування компетентностей, необхідних для їх соціалізації та громадянської активності, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації, продовження навчання на рівні профільної освіти або здобуття професії, виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища, національних та культурних цінностей українського народу.

Реалізація мети базової середньої освіти ґрунтується на таких ціннісних орієнтирах, як:

повага до особистості учня та визнання пріоритету його інтересів, досвіду, власного вибору, прагнень, ставлення у визначенні мети та організації освітнього процесу, підтримка пізнавального інтересу та наполегливості;

забезпечення рівного доступу кожного учня до освіти без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;

дотримання принципів академічної доброчесності у взаємодії учасників освітнього процесу та організації всіх видів навчальної діяльності;

становлення вільної особистості учня, підтримка його самостійності, підприємливості та ініціативності, розвиток критичного мислення та впевненості в собі;

формування культури здорового способу життя учня, створення умов для забезпечення його гармонійного фізичного та психічного розвитку, добробуту; створення освітнього середовища, в якому забезпечено атмосферу довіри, без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;

утвердження людської гідності, чесності, милосердя, доброти, справедливості, співпереживання, взаємоповаги і взаємодопомоги, поваги до прав і свобод

людини, здатності до конструктивної взаємодії учнів між собою та з дорослими;

формування в учнів активної громадянської позиції, патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, державної мови;

плекання в учнів любові до рідного краю, відповідального ставлення до довкілля.

Базова середня освіта має такі цикли, як адаптаційний (5-6 класи) та базового предметного навчання (7-9 класи), що дають змогу враховувати вікові та індивідуальні особливості розвитку і потреби учнів, а також забезпечити просування індивідуальними освітніми траєкторіями.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначено на основі компетентнісного підходу.

До ключових компетентностей належать:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає вміння:

- здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм сучасної української літературної мови, типів мовної взаємодії, особливостей стилів мовлення інформаційних та художніх текстів, медіатекстів тощо;

- здобувати та опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел у різних освітніх галузях і контекстах, критично осмислювати її та використовувати для комунікації в усній та письмовій формі, для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей;

- відповідально, усвідомлюючи цінність української мови як мови взаємодії на всій території держави, використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає вміння:

- здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм мови, особливостей основних стилів і жанрів мовлення, типів мовної взаємодії;

- здобувати і опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел, критично осмислювати її, використовувати в усній та письмовій комунікації для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей;

- відповідально використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження, спираючись на особливості міжкультурної комунікації та досвід комунікації державною мовою;

- відповідно до ситуації ефективно виражати ідеї, почуття, пояснювати та обговорювати факти, явища, події, обґрунтовувати свої погляди та переконання в усній і письмовій формі у різних особистісних і соціальних контекстах (побутових, навчальних, громадських тощо), спираючись на мовний і мовленнєвий досвід, мовні норми у спілкуванні, соціокультурні реалії та особливості міжкультурної комунікації;

3) математична компетентність, що передбачає здатність розвивати і

застосовувати математичні знання та методи для розв'язання широкого спектра проблем у повсякденному житті; моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичного апарату; усвідомлення ролі математичних знань і вмінь в особистому та суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування наукового світогляду; здатність і готовність застосовувати відповідний комплекс наукових знань і методологій для пояснення світу природи; набуття досвіду дослідження природи та формулювання доказових висновків на основі отриманої інформації; розуміння змін, зумовлених людською діяльністю; відповідальність за наслідки такої діяльності;

5) інноваційність, що передбачає здатність учня реагувати на зміни та долати труднощі; відкритість до нових ідей; ініціювання змін у класі, закладі освіти, родині, громаді тощо; спроможність визначати і ставити перед собою цілі, мотивувати себе та розвивати в собі стійкість і впевненість, щоб навчатися і досягати успіхів;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення екологічних основ природокористування, необхідності охорони природи, дотримання правил поведінки на природі, ощадливого використання природних ресурсів, розуміння контексту і взаємозв'язку господарської діяльності і важливості збереження природи для забезпечення сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає впевнене, критичне і відповідальне використання цифрових технологій для власного розвитку і спілкування; здатність безпечно застосовувати інформаційно-комунікаційні засоби в навчанні та інших життєвих ситуаціях, дотримуючись принципів академічної доброчесності;

8) навчання впродовж життя, що передбачає здатність визначати і оцінювати власні потреби та ресурси для розвитку компетентностей, застосовувати різні способи розвитку компетентностей, знаходити можливості для навчання і саморозвитку; спроможність навчатися і працювати в колективі та самостійно, організовувати своє навчання, оцінювати його, ділитися його результатами з іншими, шукати підтримки, коли вона потрібна;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей,

10) культурна компетентність, що передбачає наявність стійкого інтересу до опанування культурних і мистецьких здобутків України та світу, шанобливого ставлення до культурних традицій українців, представників корінних народів і національних меншин, інших держав і народів; здатність розуміти і цінувати творчі способи вираження та передачі ідей у різних культурах через різні види мистецтва та інші культурні форми; прагнення до розвитку і вираження власних ідей, почуттів засобами культури і мистецтва;

11) підприємливість і фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, спроможність використовувати можливості та реалізовувати ідеї, створювати цінності для інших у будь-якій сфері життєдіяльності; здатність до активної участі в житті суспільства, керування власним життям і кар'єрою; вміння розв'язувати проблеми; готовність брати відповідальність за прийняті рішення; здатність працювати в команді для планування і

реалізації проектів, які мають культурну, суспільну або фінансову цінність, тощо.

Вимоги до результатів навчання учнів визначено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна (МОВ);
- математична (МАО);
- природнича (ПРО);
- технологічна (ТЕО);
- інформативна (ІФО);
- соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО);
- громадянська та історична (ГІО);
- мистецька (МІО);
- фізична культура (ФІО).

Для кожної освітньої галузі визначено:

- мету, єдину для всіх рівнів загальної середньої освіти;
- компетентнісний потенціал, що позначає здатність кожної освітньої галузі формувати всі ключові компетентності через розвиток умінь і ставлень та базові знання;
- обов'язкові результати навчання учнів;
- рекомендовану, мінімальну та максимальну кількість навчальних годин за циклами навчання.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 11724 годин/навчальний рік:

- для 5 класу – 1085 годин/навчальний рік,
- для 6 класу – 1190 години/навчальний рік,
- для 7 класу – 1155 годин/навчальний рік.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів складаються з таких компонентів:

- групи результатів навчання учнів, що охоплюють споріднені загальні результати;
- спільні для всіх рівнів загальної середньої освіти загальні результати навчання учнів, через які реалізується компетентнісний потенціал галузі;
- конкретні результати навчання учнів, що визначають їх навчальний прогрес за освітніми циклами;
- орієнтири для оцінювання, на основі яких визначається рівень досягнення учнями результатів навчання на завершення відповідного циклу.

Обов'язкові результати навчання учнів позначено індексами, в яких:

- скорочений буквенний запис означає освітню галузь, до якої належить обов'язковий результат навчання;
- цифра на початку індексу вказує на порядковий номер року навчання (класу), на завершення якого очікується досягнення результату навчання;
- перша цифра після буквеного запису до крапки означає номер групи результатів навчання;
- цифра після крапки означає номер загального результату навчання;
- наступна цифра означає номер конкретного результату навчання;

- остання цифра означає номер орієнтира для оцінювання відповідного навчального результату.

ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ

Система оцінювання має на меті допомогти вчителю конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження об'єктивного й справедливо оцінювання результатів навчання.

В оцінюванні навчальних досягнень учнів важливо розрізняти поточне формувальне оцінювання (оцінювання для навчання) та підсумкове оцінювання (семестрове, річне). Поточне формувальне оцінювання здійснюють з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання. Підсумкове оцінювання здійснюють з метою отримання даних про рівень досягнення учнями результатів навчання після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів. Відповідно до рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-7 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, педагогічною радою закладу освіти затверджено оцінювання результатів навчання в 5-7 класах здійснювати за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначати цифрами від 1 до 12.

У свідоцтві досягнень графа «Характеристика навчальної діяльності» заповнюється класним керівником за результатами спостережень, проведених спільно з вчителями-предметниками, які працюють з класом. Спостереження проводяться упродовж року за планом, визначеним закладом освіти. Позначаються особливо виражені наскрізні вміння учня/учениці, зокрема, вияв інтересу до навчання, розуміння прочитаного, вміння висловлювати власну думку, критично та системно мислити, логічно обґрунтовувати власну позицію, діяти творчо, вияв ініціативи у процесі навчання, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими з метою заохочення подальшого розвитку відповідних умінь. Заповнення цієї граfi здійснюється по завершенню кожного навчального року або в разі зміни здобувачем освіти навчального закладу.

У свідоцтві досягнень графа «Характеристика результатів навчання» заповнюється класним керівником відповідно до переліку навчальних предметів, визначених затвердженою освітньою програмою закладу. Заповнюється з урахуванням фіксованих у класних журналах результатів досягнень учнів упродовж навчального року за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначати цифрами від 1 до 12.

Тематичне оцінювання здійснювати на основі поточного оцінювання із урахуванням проведених діагностичних (контрольних) робіт, або без проведення подібних робіт залежно від специфіки навчального предмета. Під час виставлення тематичного бала результати перевірки робочих зошитів не враховуються.

Оцінка за семестр ставиться за результатами тематичного оцінювання. Фіксація записів тематичного та семестрового оцінювання проводиться в окремій колонці без дати. Річне оцінювання здійснюється на підставі загальної оцінки результатів навчання за I та II семестри.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами

здійснюють відповідно до індивідуальної програми розвитку, що розробляється на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру, де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання.

Добір форм оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють індивідуально з обов'язковим урахуванням їх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров'я.

При оцінюванні рівня сформованості предметних компетентностей учнів з особливими освітніми потребами вилучають ті складові (знання, вміння, види діяльності та інше), опанування якими є утрудненим або неможливим для учня з огляду на труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я.

8-11 класи

Перелік освітніх галузей

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Навчальні плани II ступені та III ступені передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову, що є шкільним компонентом і задовольняє освітні потреби учнів та їх батьків.

Повноцінність базової та повної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету. Освітня програма не включає освітні послуги, які надає школа за батьківські кошти.

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 8-11-х класів складає:

- для 8 класу – 1172 години/навчальний рік,
- для 9 класу – 1260 годин/навчальний рік.
- для 10 класу – 1330 годин/навчальний рік,
- для 11 класу – 1330 годин/навчальний рік.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани містять усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів та варіативної складової, яка відповідає переліку, затвердженому наказом директора школи.

Навчальними планами старшої школи реалізуються через освітні галузі Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети і курси за вибором. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні,

яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Години варіативної складової розподіляються на:

- упровадження курсів за вибором;
- факультативи, індивідуальні та групові заняття.

Так як школа має давні традиції та напрацювання економічного напрямку, тому і навчальні плани побудовані на безперервному впровадженні економічних дисциплін, фінансової грамотності, поглибленого вивчення англійської мови, математики. Хоча організація освітнього процесу заснована на досягненні очікуваних результатів, зазначених у Типових освітніх програмах трьох ступенів навчання.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності відповідає вимогам;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності відповідає державним програмам, затвердженим МОН України;

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності – визначені кабінети, відповідно до Положення, але забезпечення здійснено лише на 50-60%;

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) заплановано відповідно графіка внутрішкільного контролю, здійснюється моніторинг семестрових та річних балів.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

оновлення методичної бази освітньої діяльності планується через систему роботи методичних об'єднань, педагогічні ради та психолого-педагогічні семінари;

контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення через накази по школі, в яких визначаємо як позитивні, так і негативні сторони і плануємо заходи корекції;

моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти запланований у планах роботи психолога та соціального педагога;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників через систему післядипломної освіти педагогів, веб-платформи та форми методичної роботи(кожен учитель створює власне портфоліо, відстежуємо просування та успіхи).

II. ЦІЛІ ТА ЗАДАЧІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЛЦЕЮ

Загальні очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Очікувані результати
1	Спілкування державною	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації,

	<p>МОВОЮ</p>	<p>поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
<p>2</p>	<p>Спілкування іноземними мовами</p>	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
<p>3</p>	<p>Математична компетентність</p>	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ,</p>

		<p>інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задач; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя;</p>

		<p>прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до</p>

		<p>культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Виокремлюються в навчальних програмах такі наскрізні лінії ключових компетентностей:

- «Екологічна безпека й сталий розвиток»,
- «Громадянська відповідальність»,
- «Здоров'я і безпека»,
- «Підприємливість і фінансова грамотність».

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;

- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- урок формування компетентностей;
- урок розвитку компетентностей;
- Урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- Урок корекції основних компетентностей;
- Комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

III. МОДЕЛЬ ВИПУСКНИКА

Модель випускника Нової Української Школи – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє. Всі інші здобутки у сфері компетентності може принести людині лише наполеглива цілеспрямована праця, бажання вчитися і ділитися досвідом з іншими.

Випускник школи має міцні знання і вміло користується ними. Знання та вміння отримані учнем тісно взаємопов'язані з його ціннісними орієнтирами. Набуті життєві компетентності випускник вміло використовує для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Він вміє критично мислити, логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення.

Наш випускник – це передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості:

- випускник школи добре проінформована особистість;
- прагне до самоосвіти та вдосконалення;
- готовий брати активну участь у суспільно-культурному житті громади, держави;
- є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки;
- свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля;
- мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал.

Випускник компетентний у ставленні до життя — реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та інтелектуальну культуру.

Випускник початкових класів має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Випускник базової основної школи володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів успішно засвоює загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану; має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного); володіє основами комп'ютерної грамотності; знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати; оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; веде здоровий спосіб життя; готовий до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах.

Випускник старших класів має міцні знання на рівні вимог державних освітніх стандартів, що забезпечує вступ до закладу вищої професійної освіти та подальше успішне навчання; володіє іноземною мовою на базовому рівні; має високий рівень комп'ютерної грамотності (програмування, навички технічного обслуговування); володіє культурою інтелектуальної діяльності; знає і поважає культуру України та інших народів; поважає свою й чужу гідність, права, свободи інших людей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; має почуття соціальної відповідальності; веде здоровий спосіб життя; володіє способами отримання інформації; прагне духовного і соціального добробуту.

Наш випускник - свідомий громадянин і патріот своєї країни, готовий до сміливих і успішних кроків у майбутнє.

IV. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ЙОГО ОБҐРУНТУВАННЯ

У 2024-2025 навчальному році у Конотопському ліцеї №3 будуть працювати 20 класів, всього учнів – 557. З них 4-А, 6-А, 7-А класи – за науково-педагогічним проектом «Інтелект України»; 2, 4Б, 7В класи – інклюзивні, де навчаються діти з особливими освітніми потребами. 10, 11 класи – профільні. Навчання буде здійснюватись за такими навчальними планами:

Початкова школа:

1, 2 класи – за навчальними планами Типової освітньої програми для 1-2 класів, затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 №743-22 (під керівництвом Шияна Р.Б.).

3-А, 3-Б, 4-Б клас – за навчальними планами Типової освітньої програми для 3-4 класів, затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 №743-22 (під керівництвом Шияна Р.Б.).

Розподіл годин між освітніми галузями в рамках інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1, 2 класах: мовно-літературна – 2; математична – 1; природнича, технологічна, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична – 4; інформатична – 1 (у 2 класі); 1 година з варіативної складової на посилення вивчення інтегрованого курсу.

Розподіл годин між освітніми галузями в рамках інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 3-А, 3-Б, 4-Б класах: мовно-літературна – 2; математична – 1; природнича, технологічна, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична – 4. 1 година з варіативної складової на посилення вивчення інтегрованого курсу.

4-А клас – за навчальним планом початкової школи за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» (освітня програма початкової школи науково-педагогічного проекту «Інтелект України». Цикл II, основний (3–4 класи). Освітня програма початкової школи науково-педагогічного проекту «Інтелект України» є однією з освітніх програм Нової української школи. Вона успішно пройшла експертизу в Державній службі якості освіти України на відповідність Державному стандарту початкової освіти (лист Державної служби якості освіти № 01/01-23/929 від 06.08.2020 р.)

Розподіл годин між освітніми галузями в межах інтегрованого навчального предмета «Я пізнаю світ» в 4-А класі є наступним: мовно-літературна — 1; громадянська та історична, інформатична, природнича, соціальна і здоров'язбережувальна, технологічна — разом 5; математична — 1; мистецька — 1; фізкультурна — 1.

У 1, 3-А, 3-Б, 4-А класах мистецька галузь реалізуються через інтегрований курс “Мистецтво”. У 2, 4-Б класах - через навчальні предмети “Образотворче мистецтво”, “Музичне мистецтво”.

Основна школа:

6-А клас - за навчальним планом для 5-6 класів, які працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» (додаток 3 до освітньої програми базової школи науково-педагогічного проекту «Інтелект України». Адаптаційний цикл (5–6-ті класи).

7-А клас- за навчальним планом Освітньої програми базової школи науково-педагогічного проекту «Інтелект України» циклу базового предметного навчання базової середньої освіти (7–9-ті класи), затвердженого наказом МОН України від 03.06.2022 № 520 «Про затвердження Порядку проведення експертизи та затвердження освітніх програм повної загальної середньої освіти, розроблених не на основі типових освітніх програм» (додаток 3)

5-А, 5-Б, 6-Б, 6-В, 7-Б, 7-В класи – за оновленою Типовою освітньою програмою, затвердженою наказом МОН України від 09.08.2024 № 1120 «Про внесення змін до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» (додаток 3).

8-9 класи – за навчальними планами Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 №405, а саме:

8-А, 8-Б, 9-А, 9-Б класи - навчальний план закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою і вивченням двох іноземних мов Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 №405 (таблиця 10).

Старша школа:

10-11 класи – за навчальними планами Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 №408 (в редакції МОН України від 28.11.2019 №1493, зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 №464), а саме:

10 клас – профільне вивчення економіки (таблиці 2,3);

11 клас – профільне вивчення економіки (таблиці 2,3).

Виходячи зі спеціалізації ліцею, відповідно до Статуту навчального закладу, завдань, викладених у Концепції загальної середньої освіти, Концепції профільного навчання в старшій школі, враховуючи запити батьків, учнів, варіативна складова використана таким чином:

- У 1 – 4 класах:

Для підсилення вивчення інтегрованих курсів «Я досліджую світ»

у 1, 2, 3-А, 3-Б, 4-Б класах , «Я пізнаю світ» у 4-А класі – 1 годині;

- У 5 – 11 класах:

1. На вивчення факультативних курсів з математики «Історія математики» у 8-А, 8-Б класах, «За лаштунками математики» у 9-А, 9-Б класах – по 1 годині.

2. На вивчення курсу за вибором «Євріка» за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» в 6-А класі – 1 година.

3. На вивчення предмету мовно-літературної освітньої галузі (англійської мови) у 5-А, 5-Б, 5-В, 6-Б, 6-В класах - по 1 годині, в 7-Б, 7-В класах- по 0,5 години.

4. На вивчення предметів громадянської та історичної освітньої галузі відповідно до Концепції реформування історичної освіти в школі (наказ МОН № 1072

від 30.07.2024) та оновленої Типової освітньої програми в 5-А, 5-Б, 5-В класах – по 1 годині; в 6-Б, 6-В – по 0,5 години (для вивчення інтегрованого курсу «Досліджуємо історію і суспільство»); в 7-А, 7-Б, 7-В, 8-А, 8-Б класах – по 0,5 години для вивчення історії України.

5. На вивчення факультативного курсу з психології «Сходінки до вершини Я» у 8-А, 8-Б класах - по 1 годині.

6. На збільшення годин для вивчення математики на академічному рівні у 10, 11 класах – по 1 годині.

7. На вивчення факультативного курсу з української мови «Орфографічний практикум» у 11 класі – 1 година.

8. На вивчення факультативного курсу з історії України «Досліджуємо історію України» у 11 класі – 1 година.

9. З метою якісної підготовки учнів до ЗНО/НМТ збільшується кількість годин для вивчення англійської мови у 10, 11 класах – по 1 годині.

10. На викладання курсів з фінансової грамотності для учнів основної школи:

- 8-А, 8-Б, 9-А, 9-Б класи, курс «Прикладні фінанси» – по 1 годині;

- 10 клас, курс «Фінансова грамотність» – 1 година.

11. На профільне вивчення економіки в 10, 11 класах – по 3 години.

12. На вивчення факультативного курсу з економіки «Власна справа (основи малого бізнесу)» у профільному 11 класі – 2 години.

Інваріантна складова використана згідно з навчальним планом, при цьому сумарне навантаження учнів всіх класів відповідає Типовим навчальним планам.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами. У 10-11 класах відведено по 1,5 години на предмети «Інформатика» та «Технології».

Відповідно до нормативів, затверджених наказом МОН України від 20.02.2002 № 128, здійснюється поділ класів з наповнюваністю понад 27 учнів на групи в:

- 1, 2, 4-Б, 5-А, 7-А, 7-В, 9-А, 9-Б класах при вивченні англійської мови, української мови;

- 3-А, 3-Б, 4-А, 4-Б, 4-В, 5-А, 5-Б, 6-А, 6-Б, 6-В, 7-А, 7-Б, 7-В, 8-А, 8-Б, 9-А, 9-Б, 10, 11 класах при вивченні інформатики;

- 5-А, 7-В, 9-А, 9-Б класах при вивченні німецької мови;

- 5-А, 7-А, 7-В, 9-А, 9-Б класах при вивченні технологій, трудового навчання.

Відповідно до наказу МОН України від 30.07.2015 № 826 здійснюється поділ на хлопців і дівчат у 10, 11 класах при вивченні предмету «Захист України».

V. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Великого значення на сьогоднішній день набуває аспект педагогіки партнерства між всіма учасниками освітнього процесу.

Педагогіка партнерства (співробітництва) ґрунтується на принципах гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості. Її метою бачимо створення нового гуманного співтовариства. Головним завданням педагогіки партнерства вбачаємо:

– подолання інертності мислення,

– перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу.

Це завдання реалізовується у спільній діяльності учителя й учнів, учителя й батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень з метою особистісного розвитку школярів.

Принципи партнерства застосовуємо:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);
- принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Утілюючи ідеї педагогіки партнерства, вчителю необхідно використовувати в своїй роботі не тільки стандартні методи організації навчально-виховного процесу, але в більшій мірі виявляти ініціативу і будувати навчання і виховання таким чином, щоб дитина була постійно залучена до спільної діяльності. Як інструменти педагогіки партнерства можна використовувати цікаві й захоплюючі розповіді, відверту бесіду, справедливу і незалежну оцінку, заохочення творчих успіхів, особистий приклад, зустрічі з цікавими людьми, спільний пошук рішень, спільні суспільно корисні справи, благодійні акції тощо.

Упродовж останніх років наполегливо працюємо на упровадження особистісно-орієнтованої моделі освіти, заснованої на ідеології дитиноцентризму.

Дитиноцентризм розуміється як максимальне наближення навчання і виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів.

Актуальними для нової української школи є такі ідеї дитиноцентризму:

- відсутність адміністративного контролю, який обмежує свободу педагогічної творчості;
- активність учнів у навчальному процесі, орієнтація на інтереси та досвід учнів, створення навчального середовища, яке б перетворило навчання на яскравий елемент життя дитини;
- практична спрямованість навчальної діяльності, взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним досвідом;
- відмова від орієнтації навчально-виховного процесу на середнього школяра і обов'язкове врахування інтересів кожної дитини;
- виховання вільної незалежної особистості;
- забезпечення свободи і права дитини в усіх проявах її діяльності, урахування її вікових та індивідуальних особливостей, забезпечення морально-психологічного комфорту дитини;
- впровадження шкільного самоврядування, яке під свободою і самостійністю дитини передбачає виховання гуманістичних та демократичних ідей і світогляду, необхідних сучасному суспільству.

VI. ПОКАЗНИКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Одним з сучасних викликів цієї Освітньої програми є впровадження Державного стандарту початкової освіти, оновлених навчальних програм для 5-7, 10-11 класів. Адже ці документи мають новий зміст, спрямований на формування компетентностей в учнів, дотриманням діяльнісного та компетентнісного підходів, реалізацією інтегрованого навчання та формувального оцінювання.

До вимірювання також належать рівень виконання планів та програм, календарно-тематичне планування вчителя, а також професійно-діяльністі якості педагогічних працівників. Особливу увагу приділити вчителям початкових класів.

Визначаємо критерії, що містять основні індивідуально-особистісні та професійно-діяльнісні якості, необхідні для успішного виконання стратегічної мети та завдань реформування сучасної освіти:

- професійно-педагогічна компетентність – обізнаність із новітніми науково обґрунтованими відомостями з педагогіки, психології, методик, інноватики для створення освітньо-розвивального середовища, що сприяє цілісному індивідуально-особистісному становленню дітей молодшого шкільного віку, здатність до продуктивної професійної діяльності на основі розвиненої педагогічної рефлексії відповідно до провідних ціннісно-світоглядних орієнтацій, вимог педагогічної етики та викликів початкової школи;

- соціально-громадянська компетентність – розуміння сутності громадянського суспільства, володіння знаннями про права і свободи людини, усвідомлення глобальних (у тому числі екологічних) проблем людства і можливостей власної участі у їх розв'язанні, усвідомлення громадянського обов'язку та почуття власної гідності, вміння визначати проблемні питання у соціокультурній, професійній сферах життєдіяльності людини та віднаходити шляхи їх розв'язання, навички ефективної та конструктивної участі в цивілізаційному суспільному розвитку, здатність до ефективної командної роботи, вміння попереджувати та розв'язувати конфлікти, досягаючи компромісів;

- загальнокультурна компетентність – здатність розуміти твори мистецтва, формувати власні мистецькі смаки, самостійно виражати ідеї, досвід та почуття за допомогою мистецтва, усвідомлення власної національної ідентичності як підґрунтя відкритого ставлення та поваги до розмаїття культурного вираження інших;

- мовно-комунікативна компетентність – володіння системними знаннями про норми і типи педагогічного спілкування в процесі організації колективної та індивідуальної діяльності, вміння вислуховувати, відстоювати власну позицію, використовуючи різні прийоми розміркувань та аргументації, розвиненість культури професійного спілкування, здатність досягати педагогічних результатів засобами продуктивної комунікативної взаємодії (відповідних знань, вербальних і невербальних умінь і навичок залежно від комунікативно-діяльнісних ситуацій);

- психологічно-фасилітативна компетентність – усвідомлення ціннісної значущості фізичного, психічного і морального здоров'я дитини, здатність сприяти творчому становленню молодших школярів та їхній індивідуалізації;

- підприємницька компетентність – вміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя з метою підвищення як власного соціального статусу та добробуту, так і розвитку суспільства і держави;

- інформаційно-цифрова компетентність – здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства.

**Навчальний план для 1, 2, 3-А, 3-Б, 4-Б класів,
які працюють за Типовою освітньою програмою НУШ-2 (Р. Шиян)**

Освітні галузі	Навчальний предмет					
		1 (30)	2 (31)	3-А (21)	3-Б (21)	4-Б (28)
Мовно-літературна	Українська мова	5-5	5-5	5	5	5-5
	Англійська мова	2-2	3-3	3	3	3-3
Математична	Математика	3	3	4	4	4
Мовно-літературна	Я досліджую світ	8 (7+1 з варіат)	9 (8+1 з варіат)	8 (7+1 з варіат)	8 (7+1 з варіат)	8 (7+1 з варіат)
Математична						
Природнича						
Соціальна і здоров'я-збережувальна						
Громадянська та історична						
Технологічна						
Інформатична	Інформатика	-	-	1-1	1-1	1-1
Мистецька	Музичне мистецтво	-	1	-	-	1
	Образотворче мистецтво	-	1	-	-	1
	Мистецтво	2	-	2	2	-
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3	3	3
Усього		20+3	22+3	23+3	23+3	23+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять Варіативна складова входить до ГДНН						
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		20	22	23	23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	25	26	26	26

**Навчальний план
для 4-А класу, який працює
за Освітньою програмою початкової школи науково-педагогічного проекту «Інтелект
України»**

Освітні галузі	Навчальні предмети	4-А (23)
Мовно-літературна	Українська мова	6
	Іноземна мова (англійська)	3
Математична	Математика	4
Мовно-літературна (література)	Я пізнаю світ	8+1
Математична		
Природнича		
Соціальна і здоров'язбережувальна		
Громадянська та історична		
Технологічна		
Фізкультурна		
Мистецька		
Інформатична		
Інформатична		
Мистецька	Мистецтво	1
Фізкультурна	Фізична культура	2
Разом:		26
Варіативна складова. Входить до ГДНН		1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня		23
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		26

Навчальний план
для 5А, 5Б, 6Б, 6В, 7Б, 7В класів, які працюють
за типовою Освітньою програмою Нової української школи

Освітні галузі	Предмети	Скорочення освітньої галузі для індексу	Кількість годин на тиждень у класах					
			5А (32)	5Б (25)	6Б (16)	6В (23)	7Б (17)	7В (29)
Мовно-літературна	Українська мова	МОВ	4-4	4	4	4	3	3-3
	Українська література	МОВ	2	2	2	2	2	2
	Зарубіжна література	МОВ	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	Англійська мова	МОВ	4-4	4	4	4	3,5	3,5-3,5
	Німецька мова	МОВ	2-2	2	2	2	2	2-2
Математична	Математика	МАО	5	5	5	5	-	-
	Алгебра	МАО	-	-	-	-	3	3
	Геометрія	МАО	-	-	-	-	2	2
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	ПРО	2	2	2	2	-	-
	Біологія	ПРО	-	-	-	-	2,5	2,5
	Географія	ПРО	-	-	2	2	2	2
	Фізика	ПРО	-	-	-	-	2	2
	Хімія	ПРО	-	-	-	-	1	1
Соціальна і здоров'язберезувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	СЗО	1	1	1	1	1	1
	Культура добросусідства	СЗО	0,5	0,5	1	1	-	-
Громадянська та історична	Інтегрований курс «Досліджуємо історію і суспільство»	ГЮ	2	2	2,5	2,5	-	-
	Історія України	ГЮ	-	-	-	-	1,5	1,5
	Всесвітня історія	ГЮ	-	-	-	-	1	1
Інформатична	Інформатика	ІФО	1-1	1-1	1-1	1-1	1-1	1-1
Технологічна	Технології	ТЕО	2-2	2	2	2	1	1-1
Мистецька	Мистецтво	МІО	1	1	1	1	2	2
Фізична культура	Фізична культура	ФІО	3	3	3	3	3	3
Разом (разом без фізичної культури + фізична культура)			26+2+3	26+2+3	29+2+3	29+2+3	30+2+3	30+2+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять.			2	2	2	2	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження			28	28	31	31	32	32
Всього (без фізичної культури + фізична культура, без урахування поділу класів на групи)			28+3	28+3	31+3	31+3	32+3	32+3

**Навчальний план
для 6-А, 7-А класів, які працюють
за Освітньою програмою базової школи науково-педагогічного проекту «Інтелект
України»**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		6-А (19)	7А (29)
Мовно-літературна	Українська мова	4	3-3
	Українська література	2	2
	Англійська мова	5	5-5
	Зарубіжна література	1,5	1,5
Математична	Математика	6	-
	Алгебра	-	3,5
	Геометрія	-	2,5
Природнича	Пізнаємо природу. Моя планета Земля	2	-
	Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття	1	-
	Біологія	-	2
	Географія	2	2
	Фізика	-	2
	Хімія	-	1
	Соціальна і здоров'язбережувальна	Навчаємося разом	1
Громадянська та історична	Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти	2,5	-
	Історія: Україна і світ	-	2+0,5
Технологічна	Технології	1	1
Інформатична	Інформатика	1-1	1-1
Мистецька	Мистецтво	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3
Разом		31+3	32+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей , вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять.		1	0,5
Еврика		1	-
Гранично допустиме навчальне навантаження		31	32
Кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		34	35

**Навчальний план для 8А, 8Б, 9А, 9Б класів,
які працюють за Типовою Освітньою програмою закладів загальної
середньої освіти II ступеня**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		8А (25)	8Б (22)	9А (31)	9Б (29)
Мови і літератури	Українська мова	2	2	2-2	2-2
	Українська література	2	2	2	2
	Англійська мова	2	2	2-2	2-2
	Німецька мова	2	2	2-2	2-2
	Зарубіжна література	2	2	2	2
Суспіль- ствознавство	Історія України	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	1	1
Мистецтво	Мистецтво	1	1	1	1
Математика	Алгебра	2	2	2	2
	Геометрія	2	2	2	2
Природо- знавство	Біологія	2	2	2	2
	Географія	2	2	1,5	1,5
	Фізика	2	2	3	3
	Хімія	2	2	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1-1	1-1
	Інформатика	2-2	2-2	2-2	2-2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1
	Фізична культура**	3	3	3	3
Разом		29,5+0,5 +3	29,5+0,5 +3	31+3	31+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3,5	3,5	2	2
Сходинки до вершини Я (факультативний курс з психології)		1	1	-	-
Історія математики		1	1	-	-
За лаштунками математики		-	-	1	1
Прикладні фінанси		1	1	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3	33+3	33+3	33+3

**Навчальний план для 10-11 класів,
які працюють за Типовою Освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III
ступеня**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі	
	Профільне вивчення економіки	
	10 (19)	11 (25)
Базові предмети		
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Англійська мова	2+1	2+1
Німецька мова	2	-
Зарубіжна література	1	1
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	-
Економіка	+3	+3
Алгебра	2	2
Геометрія	1+1	1+1
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика	3	3
Астрономія	-	1
Хімія	1,5	2
Фізична культура	3	3
Захист України	1,5-1,5	1,5-1,5
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)		
Інформатика	1,5-1,5	1,5-1,5
Технології	1,5	1,5
Разом	29+5+3	26+5+3
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття)	6	9
Досліджуємо історію України	-	1
Орфографічний практикум (українська мова)	-	1
Економіка «Фінансова грамотність»	1	-
Економіка «Власна справа»	-	2
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)	35+3	35+3

Навчальні програми для 7-х класів Нової української школи,
розроблені на основі модельних навчальних програм

№ з/п	Освітня галузь	Предмет	Назва модельної програми	Автори	Назва навчальної програми
1	Мовно-літературна	Українська мова	Українська мова. 7-9 класи	Заболотний О.В. та ін.	Українська мова. Навчальна програма для 7 класу
2		Українська література	Українська література. 5-6 класи	Яценко Т.О. та ін.	Українська література. Навчальна програма для 7 класу
3		Зарубіжна література	Зарубіжна література. 5-9 класи	Ніколенко О.М. та ін.	Зарубіжна література. Навчальна програма для 7 класу
4		Англійська мова	Іноземна мова. 5-9 класи	Зимомря І.М. та ін.	Англійська мова. Навчальна програма для 7 класу
5		Німецька мова	Друга іноземна мова. 5-9 класи	Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотникова С.І.	Німецька мова. Навчальна програма для 7 класу
6	Алгебра	Математика	Алгебра 7-9 класи	Істер О.С.	Алгебра. Навчальна програма для 7 класу
7	Геометрія	Математика	Геометрія 7-9 класи	Істер О.С.	Геометрія. Навчальна програма для 7 класу
8	Природнича	Фізика	Фізика 7-9 класи	Бар'яхтар В.Г та ін.	Фізика. Навчальна програма для 7 класу
9		Хімія	Хімія 7-9 класи	Григорович О.В. та ін.	Хімія. Навчальна програма для 7 класу
10		Біологія	Біологія 7-9 класи	Балан П.Г. та ін.	Біологія. Навчальна програма для 7 класу
11		Географія	Географія. 6-9 класи	Кобернік С.Г. та ін.	Географія. Навчальна програма для 7 класу
12	Соціальна та здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут	Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)	Воронцова Т.В. та ін.	Здоров'я, безпека та добробут. Навчальна програма для 7 класу
13	Громадянська та історична	Всесвітня історія	Всесвітня історія 7-9 класи	Щупак І.Я. та ін.	Всесвітня історія. Навчальна програма для 7 класу
14		Історія України	історія України 7-9 класи	Бурлака О.В. та ін.	Історія України. Навчальна програма для 7 класу
15	Інформатична	Інформатика	Інформатика. 7-9 класи	Ривкінд Й.Я. та ін.	Інформатика. Навчальна програма для 7 класу
16	Технологічна	Технології	Технології. 7-96 класи	Ходзицька І.Ю. та ін.	Технології. Навчальна програма для 7 класу

17	Мистецька	Мистецтво	Мистецтво 7-9 класи (інтегрований курс)	Масол Л.М. та ін.	Образотворче мистецтво. Навчальна програма для 7 класу
					Музичне мистецтво. Навчальна програма для 7 класу
18	Фізична культура	Фізична культура	Фізична культура. 7-9 класи	Педан О.С. та ін.	Фізична культура. Навчальна програма для 7 класу